

Examen VMBO-GL en TL

2014

tijdvak 1
woensdag 14 mei
13.30 - 15.30 uur

Nederlands CSE GL en TL

Bij dit examen horen een bijlage en een uitwerkbijlage.

Beantwoord alle vragen en maak alle opdrachten in de uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit 24 vragen, een samenvattingsopdracht en een schrijfoopdracht.

Voor dit examen zijn maximaal 50 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Tekst 1

- 1p 1 Op welke manier wordt het onderwerp van de tekst in alinea 1 ingeleid?
- A door een belangrijke vraag te stellen en een deskundige aan het woord te laten
  - B door een korte geschiedenis en een samenvatting vooraf te geven
  - C door voorbeelden te geven en een deskundige voor te stellen
  - D door voorbeelden en een samenvatting vooraf te geven
- 1p 2 Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van de alinea's 3, 4 en 5?
- A Groot wild op de Veluwe
  - B Natuurgebieden in Nederland
  - C Ontwikkelingen in natuurbeleid
  - D Veranderingen in wildstand
- 1p 3 Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van de alinea's 6, 7 en 8?
- A Ideeën voor omgaan met overlast
  - B Natuurlijk evenwicht zonder jacht
  - C Ruimte voor edelherten
  - D Wilde zwijnen als jachtwild
- 2p 4 In alinea 5 vraagt Sip van Wieren zich af of beesten de ruimte moeten krijgen, of dat de twee werelden van mens en wild dier volledig gescheiden moeten worden.
- Geef de twee argumenten uit alinea 6 voor de stelling dat bepaalde dieren de ruimte moeten krijgen.
- 1p 5 Op welke manier sluit alinea 6 aan op alinea 5?
- A Alinea 6 geeft een voorbeeld bij wat in alinea 5 staat.
  - B Alinea 6 noemt een oorzaak van wat in alinea 5 staat.
  - C In alinea 6 wordt een tegenstelling met de inhoud van alinea 5 gegeven.
  - D In alinea 6 wordt een mogelijk vervolg van de situatie in alinea 5 genoemd.
- 1p 6 In alinea 6 worden verschillende vragen gesteld.
- Welke deskundige uit dezelfde alinea geeft antwoord op de vraag "Hoe bestrijd je de overlast?"
- 1p 7 "Johan Thissen van de Zoogdiervereniging pleit al jaren voor een ruimer woongebied voor wilde zwijnen." (regels 108-111)
- Welk ander woord voor woongebied wordt in alinea 7 gebruikt?

- 1p 8 Een schrijver van een artikel kan gebruik maken van
- 1 feiten.
  - 2 de eigen mening.
  - 3 de mening van anderen.
- Waarvan maakt de schrijver van dit artikel gebruik in de alinea's 4 en 5?
- A alleen 1
  - B alleen 1 en 2
  - C alleen 1 en 3
  - D 1, 2 en 3
- 1p 9 De schrijver wil in deze tekst een probleem benoemen.
Welk probleem is dat?
- A De Nederlandse natuur kan niet voortbestaan zonder actieve jagers.
  - B Het huidige natuurbeleid werkt in een dichtbevolkt Nederland niet goed.
  - C Natuurbeheerders kunnen het niet eens worden over het beleid voor wilde dieren.
  - D Nederland is te klein voor soorten die veel ruimte nodig hebben.
- 1p 10 "Veel wijst er echter op dat de koers gaat richting meer hoefdieren die ook buiten natuurgebieden kunnen leven, in combinatie met meer afschot."
(regels 168-172)
→ Welke deskundige in de tekst is het niet eens met deze stelling?

Tekst 2

- 11p 11 **Samenvattingsopdracht**
Vat de tekst samen in maximaal 200 woorden.
Besteed daarbij alleen aandacht aan de volgende punten:
- 1 de hoofdvraag;
  - 2 de definitie van vriendschap;
  - 3 welke drie vormen van vriendschap genoemd worden en wat die inhouden;
  - 4 de verschuiving die er de laatste jaren heeft plaatsgevonden bij gemeenschappen en sociale contacten;
  - 5 de positieve waarde van nieuwe media voor sociale contacten;
  - 6 twee oorzaken voor die waarde;
  - 7 de kanttekening bij de waarde van de sociale netwerken;
  - 8 de rol van sociale netwerken bij vriendschap.
- Maak er een samenhangend geheel van. Gebruik geen telegramstijl.
Noem niet onnodig voorbeelden. Tel de woorden en zet het aantal onder de samenvatting. Zet de titel erboven.

Tekst 3

- 1p 12 Hoe is in deze advertentie de verhouding tussen foto en tekst?
- A De foto licht de naam van de adverteerder toe.
  - B De foto spoort de lezer aan een dagkaart te kopen.
  - C De tekst van de advertentie is pas begrijpelijk door de foto.
  - D De tekst van de advertentie verwijst naar de foto.
- 1p 13 Wat zijn de belangrijkste doelen van deze advertentie?
- A amuseren en overtuigen
  - B amuseren en tot handelen aansporen
  - C informeren en overtuigen
  - D informeren en tot handelen aansporen
- 1p 14 De afkorting EBS staat eigenlijk voor Egged Bus Systems. Deze advertentie geeft ook een andere uitleg aan deze afkorting, namelijk Echt Bewust Schoon.
Hiermee wordt
- A aangegeven dat de bussen uniek voor dit busbedrijf zijn.
  - B benadrukt dat de nieuwe bussen beter voor het milieu zijn.
  - C duidelijk gemaakt dat de maatschappij nieuwe bussen gebruikt.
  - D een afkorting van nu geschikt gehouden voor toekomstig gebruik.

Tekst 4

- 1p 15 Hoe wordt het onderwerp van de tekst in alinea 1 ingeleid?
De tekst wordt ingeleid door
- A de mening van de schrijver voorop te stellen.
  - B een landbouwdeskundige te introduceren.
  - C een samenvatting van de rest van de tekst te geven.
  - D een voorbeeld bij het onderwerp van de tekst te noemen.
- 1p 16 Wat is het verband tussen alinea 2 en alinea 3?
- A Alinea 2 en alinea 3 vormen samen een opsomming.
  - B Alinea 2 en alinea 3 vormen samen een waarschuwing.
  - C In alinea 3 wordt het gestelde in alinea 2 bevestigd.
  - D In alinea 3 wordt het gestelde in alinea 2 tegengesproken.
- 1p 17 Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van de alinea's 5 en 6?
- A Biodynamische landbouw
  - B Het delen van agrarische kennis
  - C Vierjarige beroepsopleiding
  - D Werk in kleinschalige tuinbouw

- 1p 18 Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van de alinea's 8 en 9?
- A Economische veranderingen
  - B Idealistische motieven
  - C Kleinschalige projecten
  - D Toenemende belangstelling
- 1p 19 "De beginnende boeren en boerinnen voelen zich geïnspireerd door de vraag naar lokale producten, zorgen over het milieu en de kans om in de buitenlucht te werken." (regels 32-36)
- Citeer een zin uit de alinea's 8 en 9 waarin ongeveer hetzelfde wordt beweerd.
- 1p 20 De deskundigen Edith Daniel (regel 47) en Gied Donkers (regel 110) doen allebei een uitspraak over jongeren.
- Welke overeenkomst hebben die jongeren?
- 1p 21 De schrijver van een tekst kan op verschillende manieren gebruik maken van de mening van anderen.
- Hoe gebruikt de schrijver in deze tekst de mening van anderen?
- De schrijver
- A geeft de meningen weer zonder commentaar.
  - B probeert de meningen steeds tegen te spreken.
  - C toont aan dat de meningen niet juist zijn.
  - D vergelijkt de verschillende meningen met elkaar.
- 1p 22 Welke zin geeft het beste de hoofdgedachte weer van deze tekst?
- A Door een haperende economie maken kleinere boerenbedrijven steeds vaker gebruik van stagiaires.
  - B Jonge boeren in Europa en Amerika willen steeds vaker vrijwilligerswerk op boerderijen verrichten.
  - C Steeds meer jonge mensen willen het boerenbestaan uitproberen en uit idealistisch oogpunt duurzame landbouw bedrijven.
  - D Werken op een boerderij is een perfecte manier om je hoofd leeg te maken en je nieuwe energie te geven.
- 1p 23 Wat is het voornaamste doel van de schrijver met deze tekst?
- A activeren
  - B adviseren
  - C informeren
  - D overtuigen
- 2p 24 Geef twee oorzaken waarom volgens de tekst het aantal stagiaires op boerenbedrijven merkbaar toeneemt.

- 1p 25 “De studenten hebben steeds meer het idee dat je landbouw kunt inzetten als instrument van verandering, als een manier om echt iets bij te dragen.” (regels 120-124)
→ Citeer de zin uit de alinea’s 2 en 3 waarin deze verandering nader wordt beschreven.

Schrijfopdracht

Op jouw school wordt elk jaar aan het begin van het examenjaar een werkweek georganiseerd. Naast het leren van allerlei nieuwe dingen is natuurlijk ook de gezelligheid erg belangrijk. Met veel plezier denk je terug aan het verblijf op de biologische boerderij Oud Vordenhove op de Veluwe. Samen met jouw klasgenoten heb je in het afgelopen jaar op de boerderij ervaren dat het werken in de buitenlucht niet alleen lichamelijke inspanning vraagt, maar ook veel afwisseling biedt. Tijdens die week zag je van dichtbij hoe in de huidige tijd steeds vaker op een duurzame en gezonde manier voedsel wordt geproduceerd.

Enige tijd na de werkweek zie je in de aula van je school onderstaande poster.

Boer zoekt schrijftalent

Ben jij die examenleerling vmbo die ons over het boerenleven gaat vertellen?

Ben jij die leerling die ook een leuk verhaal kan schrijven?

Dan is deze schrijfwedstrijd iets voor jou!

Zet je ideeën over het **boerenleven in 2014** in een artikel en stuur dat naar www.boerzoektschrijftalent.nl.

De drie beste, leukste of origineelste inzendingen komen in De Weekbode, het huis-aan-huisblad van jouw regio. Dan ben je dus ook meteen een beetje beroemd!

Voor 30 juni 2014 moet jouw artikel in ieder geval binnen zijn op de site.

Wil je nog handige schrijftips? Die vind je daar ook.

Natuurlijk belonen wij jouw werk!

* Eerste prijs: een dagje quad rijden voor 2 personen

* Tweede prijs: 2 kaartjes voor Monstertrucks in Gelredome Arnhem

* Derde prijs: cadeaubon ter waarde van €30,-

Wie gaat jouw schrijfwerk beoordelen?

De jury bestaat uit:

Hans Adriaans (journalist De Weekbode)

Petra Visser (directeur bibliotheek)

Cees Janssen (directeur ROC De Gaard)

13p **26 Opdracht**

Schrijf een artikel voor De Weekbode. Gebruik hierbij bovenstaande informatie uit de schrijfoopdracht en de inhoud van de tekst *De bonus van het boerenbestaan*.

Besteed in jouw artikel aandacht aan de volgende onderwerpen:

- jouw ervaring op de boerderij Oud Vordenhove;
- twee werkzaamheden die je op de boerderij hebt verricht;
- jouw mening over het werken op een boerenbedrijf;
- twee argumenten voor deze mening, ontleend aan voorgaande tekst, aan de tekst *De bonus van het boerenbestaan* of aan de eigen ervaring;
- jouw mening over biologische boerderijen;
- twee redenen waarom mensen kiezen voor het werken op een biologische boerderij;
- jouw verwachting over de toekomst van het boerenbedrijf.

Maak er een samenhangend geheel van en zet er een passende titel boven.

Vermeld je naam, je school en de klas waarin jij zit.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.